

**Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

**Meditationum evangelicarum volumen tripartitum**

**Creidius, Hartmann**

**Francofurti ad Moenum, 1682**

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

semetipfos spernebant, Luc. 7. v. 30. & peccatum in Sp. S. committebant, Matt. 12. v. 31. Tales hodie multos invenias inter adversarios, qui contra propriam conscientiam in erroribus perseverant, ne errasse videantur. Cavete vobis, dilecti, ne veritati resistatis, 2. Tim. 3. v. 8. horribile enim tales manebit iudicium, 2. Theff. 2. v. 12.

2. *Miraculorum evidentiam.* Nemo potest signa facere inquit, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo. Firmum igitur ex miraculis Christi argumentum ducitur, quod sit verus Messias, sicut ipse Phariseos hoc argumento convincit Joh. 10. v. 38. Deus enim solus est qui mirabilia facit, Pl. 72. v. 18. & licet Apostoli etiam miracula patrarent, vim tamen istam *δουρατὸς ἐγγύχην* non à se ipsis habent, sed à Christo acceperunt, Matth. 10. v. 8. Marc. 6. vers. 7. Luc. 10. vers. 19. Joh. 14. vers. 12.

2. *Desiderium.* Quamvis enim status vel principalis quæstio non exprimitur, cujus gratiâ Nicodemus Christum accesserat, tamen quia responsio Christi in eum seopum directa est, ut viam salutis ipsi commonstraret, dubium non est, quin de hac ipsa quæstio Nicodemi instituta fuerit. Ita nos quoque de salute consequenda debemus esse solliciti, quærentes ante omnia regnum Dei & iustitiam ejus, tunc cætera nobis adjicientur, Mat. 6. v. 33.

### De Secundo.

**F**uit quæstio, succedit *Informatio*, quâ duo Christus media ostendit, quarum ope Nicodemus & omnes verè Christiani ad salutem pervenire queant.

1. *Est regeneratio*, cujus hic describitur

2. *Necessitas*, vers. 3. Omnes enim nascuntur in peccatis, Pl. 51. vers. 7. & abalienati

sumus à Deo, quamdiu in peccatis hæremus, Ef. 59. v. 2. nova igitur regeneratione opus est, quæ fit per baptismum, cujus summa necessitas duplici hic juramento confirmatur. Non tamen ita intelligendum est, quasi Deus alio modo regenerationem in nobis operari non possit, sed ratione decreti & ordinis divini, cui nos alligatos voluit. Interim sibi legem non tulit, sed in casu necessitatis etiam absque baptismo infantes adoptare & adultos salvare potest, ut exemplum latronis, Luc. 23. v. 43 & filioli Davidis testatur, 2. Sam. 12. v. 23.

2. *Qualitas*, v. 5. Regeneratio igitur, quæ fit per baptismum, efficitur per aquam & spiritum, quæ sunt partes baptismi essentielles, illa terrestris, hæc cælestis. Aqua non permutanda est cum alio liquore, Sp. non separandus est ab aqua, qua ipse tanquam instrumento in regeneratione hominis utitur, Eph. 5. v. 26. Tit. 3. vers. 5. Apage igitur distinctionem illam de baptismo externo & interno. Nam unum est baptisma, Eph. 4. v. 5. Apage etiam strepitum ceremoniarum, quas Pontificii in administratione baptismi adhibent. Sufficit aqua & spiritus, de sale, sputo, Chrismate, &c. in Scripturis altum est silentium. Frustra igitur servitur Deo præceptis hominum, Matth. 15. v. 9.

3. *Efficacitas.* Nam quod natum est ex spiritu, inquit Christus, Spiritus est, & introibit in regnum cælorum. Ubi duplex baptismi fructus insinuat:

1. *Renovatio.* Nam Spiritus efficitur, id est, spirituales, sive novi homines, Eph. 4. v. 24. Col. 3. vers. 10. quæ novitas non est physica transformatio, sed hyperphysica alteratio, & consistit in illuminatione mentis, Ephes. 5. vers. 8. in mundicie cordis, Psal.



Pl. 51. v. 12. & fuppreffione carnis, Rom. 6. v. 2. feqq. fed imperfecta tamen eft in hac vita, quia omnis fanctus eget petitione venia, Pl. 32. v. 6. 143. v. 2. & querelam Apoftoli ingeminare cogitur, Rom. 7. v. 24.

2. *Salutis participatio*, unde baptifmus porta gratia, ab Auguftino, & puerpera regni cœlorum à Luthero appellatur. Per hunc enim mundamur & fanctificamur, Eph. 5. v. 26. 1. Cor. 6. v. 11. Chriftum induimus, Gal. 3. v. 27. remiffionem peccatorum accipimus, Act. 2. v. 38. falvifimus, Tit. 3. v. 5. 1. Pet. 3. v. 21.

4. *Difficultas*, quæ apparet ex gemina nota, quarum

1. est *crassa hominum inficitia*. Huc pertinet exemplum Nicodemi, qui carnales de regeneratione cogitationes concipit. Quomodo homo fenex, inquit, potest nafci? potestne in ventrem matris fuæ rursus ingredi & nafci? Ita fit, quando myfteria fidei rationis modulo metiri volumus. Exempla similia habemus in Naamano, 2. Reg. 5. v. 11. in Sadducæis, Mat. 22. v. 25. in Capernaitis, Johan. 6. v. 52. Ex hac fcaturigine proponant omnia Calvinianorum de hoc myfterio absurda. Quamprimùm enim audiunt baptifmum effe lavacrum regenerationis, mox cum Nicodemo tam crasse philosophantur: quomodo manipulus aquæ peccatum ablueret, & confcientias purgare potest? quando audiunt, Chriftum nobis sub pane & vino corpus & sanguinem suum manducandum & bibendum in S. Cœna exhibere, iterum ad absurdum delabuntur, & quomodo, inquit, corpus verum & naturale parvo ore manducari potest, &c. Non est autem ista sapientia supernè descensdens, sed terrena, animalis, dæmoniaca, Jac. 3. v. 15. proinde caveamus, ne quis de-

cipiat nos per inanem philosophiam, moneat Paulus Col. 2. v. 8.

2. *Difficilis renatorum notitia*, quod referenda sunt verba Chrifti: spiritus ubi vult spirat, & sonum ejus audis, sed nescis unde veniat, aut quò vadat. Quâ similitudine docet Spir. S. in renatis non esse otiosum, sed spirituales in ipsis motus excitare, ut non peccent, 1. Joh. 3. v. 9. sed fructibus justitiæ impleti, Phil. 1. v. 11. in novitate vitæ ambulent, Rom. 6. v. 2. 3. 4. Si quis igitur pro Chriftiano regenerato se venditat, & tamen opera non habet, quæ fidem declarant, hypocrita est. Nam qui ex Deo natus est, peccatum non facit, & hoc ipso apparet, qui sint filii Dei, vel filii Diaboli, 1. Joh. 3. v. 9. 10.

3. *Connata rationis stultitia*, quæ suum quomodo semper repetit, & quomodo, inquit cum Nicodemo, istud fieri potest? Quomodo finitum potest esse capax infiniti? quomodo Chriftus qui cœlum ascendit, corpore suo in terris præfens esse poterit? quomodo corpus putrefactum & in nihil redactum idem numero resurget? &c. Sed quomodo illud est venenum fidei, & manifestissimum incredulitatis indicium. Hinc Chriftus reprehendit Nicodemum, quod Doctor sit in Israel, & hæc principia ignoret. Captivemus ergò rationem sub obsequium fidei, 2. Cor. 10. vers. 5. Deus enim *ὁ πρὸς ἐκπερισσῶν* facere potest, super id quod petimus & intelligimus, Ephes. 3. vers. 20.

II. *Meriti sui applicatio*, commendat enim Nicodemo

1. *Salutis reparatorem*. Amen Amen dico tibi, quod scimus loquimur, & quod vidimus testamur, & testimonium nostrum non accipitis. Si terrena dixi vobis, & non credidistis, quomodo credetis, si dixerò vobis



cœlestia : q. d. Jam de rebus terrenis locutus sum, quæ comparatione ad alia mysteria, quasi crepundia æstimanda sunt. Si igitur in hisce rudibus elementis, nempe de hominis terreni regeneratione tam absurdum & crassum disputatorem te ostendis, quàm crassè philosophaberis, quando in secretissimos mysteriorum recessus & penetrabilia te introduxero. Age, proponam tibi ænigma Theologicum : Est quidam, qui dicitur filius hominis, is descendit de cœlo, & tamen est in cœlo, & licet sit in cœlo, tamen aliquando demum in cœlum ascendet. Hic omnes ingenii tui nervos intende, & periculum fac, num hoc problema solvere possis. Loquitur autem de seipso, qui in plenitudine temporis descendit de cœlo, cum carnem assumeret, & erat in cœlo, cum hæc loqueretur in terris, nimirum juxta modum incomprehensibilem personalis unionis cum λόγῳ, quæ nuppiam soluta erat, & tamen quadragesimo die post resurrectionem ascendebat in cœlum juxta modum visibilem & comprehensibilem corporis naturalis.

Quibus verbis certè elegantissima majestatis Christi descriptio continetur, qui licet Nicodemo in terra localiter & naturaliter astiterit, eodem tamen tempore τῷ λόγῳ in cœlis per & propter unionem personalem præsentissimus fuit. Quidni igitur jam ad dextram Dei exaltatus Ecclesiam suam præsentissimè gubernet & detendat omnibus diebus ad consummationem seculi, juxta promissionem suam, Matth. 28. v. 20. Videte, dilecti, Salvatorem habemus, qui in cœlo & terra præsens est, & cum Patre & Sp. S. omnia implet, Jer. 23. v. 24. Estote igitur bono animo, sive sitis in carcere, sive in spelunca leonum, sive in fornace ignea,

Christus vobiscum est, & ex omnibus periculis vos tandem eripiet, 2. Petr. 2. vers. 9.

2. *Modi tenorem*, quem ostendit sub typo serpentis ænei, Num. 21. v. 7. 8. Sicut enim populus Israel in deserto igneis Serpentibus propter incredulitatem & alia peccata punitus est à Deo, qui momorderunt populum, ita ut moretetur populus multus, dum Moses jussu Dei serpentem æneum erigeret, cujus intuitu vulnerati à serpentibus igneis rursum sanati sunt: Ita totum genus humanum pestifero morfu serpentis infernalis non modò infectum, sed interfectum & spiritualiter occisum erat: Sed misit Deus Filium suum, qui instar vermiculi abjectissimi de ligno suspenus, & maledictione legis liberaret, Gal. 3. v. 13. non enim corruptibili auro & argento redempti sumus, sed pretioso sanguine Jesu Christi agni illius immaculati & incontaminati, 1. Petr. 1. v. 18. 19. absque profusione sanguinis nulla fieri potest remissio. Quod si igitur sanguis hircorum & taurorum, & cinis vitulæ aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis, quanto magis sanguis Christi, qui per Sp. S. semetipsum obulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi, Ebr. 9. v. 13. 14.

3. *Connexum valorem*, quomodo beneficium illud sibi applicare possit, nimirum per fidem, nam omnis qui credit in eum, non perit, sed habet vitam æternam. Qui intuebantur serpentem æneum servabantur, non propter rem visam, sed propter Jehovaham, qui Salvator est omnium, Sap. 16. v. 7. 8. Ita hæc est voluntas Patris, ut omnis, qui videt filium, quem serpens æneus præfigurabat,



rabat, & credit in eum, habeat vitam æternam, Johan. 6. vers. 40. qui verò respuit beneficium in Evangelio oblatum, & mendicâ manu fidei non apprehendit, in peccatis suis moritur, juxta sententiam Christi Johan. 3. v. 36.

Dominica I. post Trinitatis.

Evangelium Luc. 16. v. 19. 31.

ordij loco in possent usq; par. 1. v. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

**N**abal erat vir dives, sed durus & pessimus, cumque tonderet oves suas, misit David juvenes decem ex deserto Maon, ut stipem aliquam ab ipso peterent: sed nimis asperam reportant resolutionem, & vacuâ manu abire coguntur. Hanc in misericordiam impune non tulit. Nam cum pertransissent decem dies percussit eum Dominus & mortuus est. David autem in regio throno confirmavit & magnificavit, 1. Sam. 25. v. 3. seqq.

Parem ferè historiam sive parabolam habemus in hodierno Evangelio, ubi nobis epulo dives & Lazarus pauper considerandus proponitur. Dives quotidie genio suo indulget, Lazarus autem pauper & egenus micas colligere desiderat, quæ de mensa cadebant sed non potest impetrare. Tandem dives in infernum detruditur, Lazarus autem in sinu Abrahamæ jucunditates vitæ percipit, quas Deus ab æterno dilectis suis præparavit, Pl. 16. v. 11.

Nos absque verborum ambagibus Evangelium prælectum ad manus sumemus & considerabimus

- I. Divitis luxuriam.
  - II. Lazari penuriam.
- vel ita:
- I. Luxum viri divitis.
  - II. Statum Lazari pauperis.

J.J.

EXEGETIS.

**L**una Eclipsin, non patitur nisi dum plena est, quo autem plenior, eo à sole remotior: Ita homines quando divitiis abundant, in amore Dei, ejusque mandatorum observatione ut plurimum deficiunt, exemplum habemus in epulone, qui abusus divitiis suis à Deo quàm longissimè recessit, ut satis abunde apparebit, si spectes

I. *Vita cursum*, quem polluit tribus maximis flagitiis.

1. *Superbiâ*. Vestiebatur enim purpura & bysso. Vestibus carere non possumus, imò honestam vestem cuius etiam pro sua facultate Dominus concedit. Vide 1. Tim. 2. v. 9. Prov. 31. v. 21. 22. Jud. 14. v. 13. Matth. 22. v. 12. Gen. 27. v. 15.

Damnatur igitur hîc

1. *Pretiositas*. Si quis intra limites conditionis suæ non permanet, sed serico, purpurâ & bysso vestiur, cum panno deberet esse contentus, quod hodie communiter fieri experientia testatur. Sed ô cinis & pulvis quid gloriaris? Sir. 10. v. 9. An nescis, quod vestes sunt signum reatus? In statu Integritatis parentes nostri incedebant nudi, & non erubescabant, Genes. 2. vers. 25. post lapsum autem fecit ipsis Deus tunicas pelliceas, & induit eos, ut nuditatem suam tegere possent, quæ jam ruborem illis conciliabat, Genes. 3. vers. 21. Vestes igitur